

Betänkandet SOU 2012:64 Förstärkt Försäkringstagarskydd

Dnr FI2012/3967

-Aktuariella synpunkter på flytträtt

Det finns bara goda skäl till att införa en generell flytträtt för redan tecknad pension avseende både enskild försäkring, tjänstepensionsförsäkring och kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring.

Huvudskälet är att traditionell försäkring som tillsammans med förmånsbestämd tjänstepension var den enda produkten som var tillgänglig på svenska marknaden fram till 1991 när fondförsäkring infördes. År 2000 kom möjligheten att teckna försäkring med villkorad återbäring där försäkringstagaren tar hela placeringsrisken. Utredningens förtjänstfulla genomgång av svensk försäkring anser vi inte tillräckligt har belyst att svensk traditionell försäkring och förmånsbestämd får sitt hela solvenskapital (99,5% eller mer) från de överskott som försäkringarna genererar. När det Tredje Livdirektivet infördes 1995 uteslöt utredningsdirektiven livdirektivets placeringsriktlinjer med hänvisning att en ny utredning snart skulle göras om detta. Fortfarande efter 17 år har skuldtäckningsreglerna för traditionella livförsäkringsbolag inte ändrats. Detta ger en avsevärd nackdel för svenska livförsäkringsbolag avseende skuldtäckningsmöjligheter. Avseende Tjänstepensionsförsäkringar infördes nya skuldtäckningsprinciper vid införandet av Tjänstepensionsdirektivet 2007. Dessa tycks dock inte tillämpas av traditionella livförsäkringsbolag eftersom avkastningen är lika stor för enskilda pensionsförsäkringar som för Tjänstepensioner i alla livbolag med ej förmånsbaserade försäkringar.

Det måste också poängteras att Sverige är det enda land av 27 EU länder som tillämpar en generell princip att i ömsesidigt drivna livbolag utnyttja försäkringarnas alla överskottsmedel som solvenskapital. Man kan säga att varje försäkring i dessa klasser med tiden genererar sitt eget

solvenskapital. Svenska äldre ömsesidigt drivna livförsäkringsbolag har därmed högre solvenskvot än andra livbolag i Europa. Utredaren borde kunnat rekommendera en begränsning av användandet av överskottsmedel som solvenskapital till en maximal gräns av 10% som skulle ge en solvenskvot av ca 2,5 och mer än nog räckta även för Solvens II reglerna. Sverige skulle då kunna närma sig EUs regelverk och höja sina garantier i gamla försäkringar till 90%. Många försäkringar speciellt gamla fribrev har idag i stället bara 10% garanti vilket är en avart som inge kan önska sig. Sådana försäkringar kommer att vara bland de första som flyttas när flytträtten införs.

Försäkringar finansierade på detta sätt dominerar den del av pensions- och kapitalförsäkringsbestånd som inte är fondförsäkring. Ett skrämmande osäkerhetsmoment är att dessa överskottsmedel som uppgår till ca 400 miljarder och i gamla försäkringar (övervägande i form av fribrev) kanske uppgår till 80-90 % av dessa försäkringars preliminärt redovisade värde. Avsaknaden av placeringsregler, disponeringsregler och utbetalningsregler för detta överskottskapital behandlas i utredningen men ej tillräckligt. Som exempel kan i en försäkring ett garanterat försäkringsbelopp betalas ut i 19 år. För det icke garanterade kapitalet däremot kan bolaget i avsaknad av regelverk fritt sänka den så kallade kalkylräntan och utbetala överskottet under 29 år! Detta innebär att reserv finns kvar långt efter utbetalningsgarantin på max 20 år har gått ut. Sannolikheten att den försäkrade ska avlida och lämna en stor del av kapitalet till bolaget kan på detta sätt avtalslöst ändras. Effekten benämns sänkning av kalkylränta. Detta ej avtalade manipulerande med försäkringstagarnas överskottsmedel måste i framtiden bevakas av utomstående. Utredningen föreslår revisorer. Vi föreslår Aktuarier som inte kan bindas till bolagen genom i tid obegränsade uppdrag. Sådan granskare måste vara fristående och kunna agera kritiskt med de försäkrades bästa som mål. Ingreppsområdet rör sig om miljarder som på detta sätt utan publik motivering undanhålls avtalade försäkringar. Sådan kontroll måste också detaljerat redovisas i bolagens årsredovisningar och dessutom redovisa skälighet mellan försäkringstagargrupper och årgångar av sådana.

Utredningen uppehåller sig på flera områden kring något som tycks som ett axiom – att olika försäkringsgrupper ska subventionera andra grupper. Vi menar att detta är en felaktig beskrivning av den svenska försäkringsmetodiken. I stället har alltid funnits skälighetsprinciper vars tillämpning inte ofta följs upp och redovisas. Det är uppbyggligt att se att utredningen nu klokt föreslår en stramare kontroll och uppföljning. Vi avråder dock från att revisorer ska lägga dessa uppdrag till alla andra

eftersom de inte har den expertis som krävs. Dessutom är de flesta revisorer långidsbundna till sina kunder vilket vi anser vara olämpligt för just detta uppdrag.

I de ömsesidiga bolagen och hybridbolagen bildas överskottsmedel som inte är tilldelade olika försäkringar utan placeras tills vidare som kollektivt konsolideringskapital bland preliminärt tilldelade överskott i konsolideringsfonden. Detta kapital som normalt utgör en buffert för kapitalrörelser brukar som målsättning i flera bolag uppgå till ca 110 % av garanterade och preliminärt tilldelade medel. Målgränsen kan som visats av vissa bolag överskridas och därigenom frånta de försäkrade en hög preliminärt tilldelad avkastning. Vår åsikt är att den kollektiva konsolideringsfonden ska avskaffas och att totalavkastningen ska tilldelas försäkringarna och redovisas dagligen som redan görs i vissa bolag.

För förmånsbestämda försäkringar är överskottsmedlen som i regel är större eller ca 130 – 150% av pensionskulden och innehåller också solvenskapitalet (4 -10%) för försäkringen. Pensionskund upp till 100% omfattar i denna typ av försäkring pensionskulden diskonterad till nuvärdet. Här tillhör alla överskottsmedel försäkringstagaren som i regel är arbetsgivaren som betalt premien.

Till skillnad mot utredningen anser vi att allt kapital som hör till en försäkring som flyttas, ska innehålla det kapital som regelverket definierar om det ömsesidiga livbolaget skulle ha ombildats till vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag.

För båda försäkringstyperna anser vi att om försäkringen flyttas ska försäkringen i första fallet tillföras hela det kollektiva konsolideringskapitalet för försäkringen (110% enligt exemplet ovan) och flyttas med försäkringen. Skillnaden med förmånsbestämda försäkringar är att överskottet (130 - 150% enligt exemplet ovan som också innehåller försäkringens solvenskapital) utöver pensionskulden ska gottskrivas försäkringstagaren, i regel arbetsgivaren. Försäkringsgivare får därigenom ett konto hos sitt pensionsbolag som kan användas för premiebetalning av andra försäkringar.

Nuvarande metod att flytta garanterat och endast preliminärt tilldelat kapital måste dömas ut som felaktigt närmare beskrivet i Punkt 9.8.2. sid 593 – 603. Genom att inte medge flytt av den flyttande försäkringens andel av kollektivt konsolideringskapital berikas kvarvarande försäkringstagare vid positiv konsolidering och gör ingen förlust vid negativ konsolidering eftersom marknadsanpassning sker genom nedskrivning av preliminärt tilldelade överskottsmedel. Vid positiv konsolidering kan

kollektivets berikande vid flytt vara ca 10% av hela skuldmassan i ett traditionellt ej vinstutdelande bolag. Om man leker med tanken att alla försäkringar flyttades skulle de sista försäkringarna berikas både genom flyttavgifter och kollektiv konsolidering. Att alla överskottsmedel tillhör försäkringstagarna framgår odiskutabelt av FRL. Det är inte svårt att bevisa att kvarvarande försäkringstagare berikas om utredningens förslag att endast tillåta flytt av garanterat och preliminärt tilldelat kapital. Vissa försäkringar med livslång utbetalning och lång garanti till efterlevande är en belastning för kollektivet och en stötesten som fördröjt införandet av Solvens II regelverket. Långa åtaganden kommer med stor sannolikhet att kräva ytterligare solvenskapital när regelverket införs. Det är därför rimligt att om en sådan försäkring flyttas och ej längre belastar kollektivet bör försäkringen som flyttas honoreras av kollektivet med en extra väl definierat finansieringstillägg utöver garanterat, preliminärt tilldelat och kollektivt konsolideringskapital.

Utredningen uppehåller sig på flera ställen till värdet av garantier i meningen garanterat försäkringsbelopp. Vi vill utvidga begreppet garanti att omfatta också utbetalningens längd för alla delar av försäkringen. Som tidigare nämnts kan i premiebestämda försäkringar i ömsesidiga och hybridbolag ha olika utbetalningsperioder för garanterat och ej garanterat kapital. De facto är avsaknaden av regler för överskottsmedlens placering och utbetalning så alarmerande att vi anser att försäkringsformen med finansiering av traditionella försäkringar med obegränsade överskottsmedel som nu tillämpas bör förbjudas.

Alla andra länder inom EU tillämpar regeln att alla överskott ska vara garanterade. Detta kräver en annan finansiering av de svenska livbolagen. Vi anser att en försäkringsfinansieringsbidrag högst ska vara 10% av försäkringens totala värde. Vi anser också att den godtyckliga fördelningen av ett livbolags årliga totalavkastning som nu kan användas till att öka den kollektiva konsolideringen på bekostnad av tilldelningen till försäkringar måste regleras. Vissa svenska livbolag (KPA) tillämpar inte Kollektiv Konsolidering utan låter det preliminärt tilldelade kapitalet i sina försäkringar fluktueras. Vid flytt från sådant bolag förstår vi att hela försäkringens värde flyttas. Sett mot den bakgrunden är det märkligt att utredningen förslår att andra livbolag ska behålla ett kollektivt konsolideringskapital vid flytt.

Kan ett bolag sluta betala ut överskott vid långa utbetalningsperioder? Utbetalningsgarantin kan vara livslång för garantikapital men endast ett år i sänder gäller för överskottsmedel. När miljardbelopp administreras och regleras med konvenansprinciper som inte är publika eller avtalade är försäkringsformen mogen för förtydligande. Speciellt för fribrev är garantikapitalet i regel betydligt lägre än det garanterade kapitalet.

Det bör lagstadgas att överskottsmedel i försäkringar med utbetalningsgaranti med mer än 5 år måste garanteras för samma period som den garanterade perioden.

Konsumentinformationen har varit och är undermålig

Pensionsutbetalning från de flesta livförsäkringsbolag (Fond, och ömsesidigt drivna) ökar med åren. Detta är ytterligare ett sätt för dessa livbolag att gardera sin finita risk och spekulera i att den försäkrade ska dö före 95 års ålder med positiv reserv som kan tillfalla bolaget eller kollektivet i avsaknad av återbetalningsskydd. Metodiken är inte avtalad vid försäkringens tecknande och visar på en icke avtalad extra reservering också i fondbolag. Se bild 1 och 2

Garanterad efterlevandeskydd var före 1991 begränsad till 20 år. Efter 1991 finns ingen sådan begränsning till efterlevande. Ändå behåller bolagen denna begränsning och säljer nya försäkringar med 20 års garanterad utbetalning till efterlevande. Skälet är att minska bolagets risk för långt liv men undandrar samtidigt den försäkrade möjligheten att få försäkringens hela värde utbetald under sin livstid.

De traditionella försäkringarna med garanti har sålts utan att informera kunderna om försäkringens brister som kan sammanfattas enligt följande:

- Bolagens skuldtäkningsregler gör att kapitaluppbyggnaden försvåras fram till pensionsåldern. Överskotten skulle kunnat vara större med EUs friare kapitaltäkningsregler.
- Överskotten är inte garanterade och placeras fritt. Trots detta ges inte överskotten en annan avkastning – i regel bör den vara högre än vad det skuldtäckta garantikapitalet kan medge. FRL Kap 11,18 § är en regel som uppenbarligen inte tillämpas på avkastningshantering.
- Överskotten är inte garanterade för utbetalning över tid och behöver inte följa utbetalningstiden för Garanterat kapital. Detta visas tydligt i begreppet sänkta kalkylräntor.

Det faktum att försäkringsbolaget driver riskförsäkringsrörelse avseende dödsfall, sjukförsäkring, premiefrielse och longevity är inte informerat. Historiskt har denna riskrörelse som bedrivs fritt från sparförsäkringar av kapital och pensionstyp gått med stora förluster. Kunder i riskrörelsen är inte heller identiska med sparförsäkringarnas kunder. Exempelvis har sjukförsäkringar till en starkt växande tjänstepensionsmarknad försäkrats av ömsesidiga livbolag med mycket stora riskåtaganden. Man frågar sig varför. Dessa riskförsäkringar har inom sig eller gentemot sparförsäkringarna inget finansieringsansvar. Riskrörelsen bör enligt vår uppfattning generellt skiljas från sparrörelsen om det inte rör sig enbart om försäkringar som är integrerade i sparrörelsen. Försäkringar som saknar riskelement bör ej delta i vinst eller förlusttäckning som till exempel fribrev. Däremot bör alla berättigade ömsesidiga försäkringar delta i arvsvinster som kommer från dödlighetsvinster, kostnadsvinster och tariffvinster. Notera att arvsvinster inte beräknas reellt utan rent teoretiskt. Rekommendation: Det finns inget intresse för fribrev eller försäkringar som saknar riskelement annat än longevity att delta i ömsesidigt driven riskrörelse.

Konsumentskydd

Ett privat pensionsavtal tecknas i regel som komplement till folk/inkomstpensionen med en avtalstid som är lång, ca 30 års premieinbetalning och 25 -40 års utbetalning. Tjänstepension tecknas av arbetsgivaren för sina anställda. Vid arbetsbyte går försäkringen i fribrev men behålls i regel till pensionsåldern och utbetalas i regel livslångt. Detta är en mycket dålig lösning med stor kostnad för bolagen och ofta negativ avkastning till kund över tid på grund av fasta kostnader.

Det bör lagstadgas att det är en rättighet att bryta dessa långa avtalsperioder och välja andra försäkringslösningar. Vi stödjer åsikten att alla försäkringar inklusive kollektivt avtalade ska kunna flyttas.

Tjänstepension

Saknar idag flytträtt även om det är en egenföretagare som köpt pensionsförsäkringen i sitt egna bolag. Traditionella bolag med frivillig flytträtt exkluderar i regel flytt av tjänstepension.

Det bör lagstadgas att tjänstepension som ej är kollektivavtalad ska ha obligatorisk flytträtt efter godkännande av den försäkrade och av försäkringstagaren. Det bör arrangeras att arbetsgivaren tilldelas försäkringens konsolideringskapital att användas till kommande premiebetalningar för andra försäkringar.

Kollektivavtalad tjänstepension

För kollektivavtalad tjänstepension finns idag en begränsad flytträtt på de flesta avtalsområden. De försäkrade får flytta nytecknade försäkringar, men bara till det begränsade urval bolag som vunnit den senast gällande upphandlingen. Flytträtten gäller ej för förmånsbaserade tjänstepensionsavtal. Har man bytt arbete till ett annat kollektivavtalsområde kan man inte flytta över värdet från fribrevet till sin nu aktiva tjänstepensionsförsäkring.

Det bör lagstadgas att fribrev ska överföras till enskild tjänstepensionsförsäkring och att den tidigare arbetsgivaren endast ansvarar för den period anställningen varat. Det kan dessutom ifrågasättas varför vissa kollektiva tjänsteförsäkringsavtal innehåller regeln om att minst 50% av premien ska placeras i traditionellförsäkring. Sådan försäkring tecknad på ömsesidig grund har som visats låg garanti och osäker utbetalningsfas. Flytträtt bör införas också för kollektiv förmånsbaserad pension.

Rätt att skriva om försäkring

Enlig Inkomstskattelagen kap 58 har man rätt skriva om en försäkring från tjänstepension till enskild försäkring och vice versa. Denna rätt borde tillämpas med automatik. På så sätt skulle arbetsgivaren befrias från rollen som försäkringstagare åt f d anställda. De f d anställda skulle få bättre kontroll och kunna rationalisera placandet av sina pensionspengar. Inte heller ska det vara tillåtet att kräva friskintyg för att skriva om eller flytta en försäkring. Att livförsäkringsbolagets riskbedömare ska kunna förutsäga sannolikheten hur länge en person ska leva baserat på en hälsodeklaration är övermaga och dumt. Moturvalsrisken är liten. Fribrev har i regel inget riskskydd. Förlust av dödlighetsvinst är ej reell utan matematiskt framräknad. Bolagets risk är därmed ej kvantifierbar.

Det bör lagstadgas att fribrev ska överföras till enskild tjänstepensionsförsäkring och att den tidigare arbetsgivaren endast ansvarar för den period anställningen varat.

Fribrev - överskådlighet

Vi förväntas ta ett större ansvar för vår pension. Vi ska välja och bevaka premiepension, tjänstepension och eventuellt individuellt pensionssparande. Då man som anställd byter anställning till en ny arbetsgivare med en annan tjänstepensionsplan tecknas en ny tjänstepension. Inbetalningarna till den förra försäkringen upphör och den blir ett fribrev. I takt med att arbetsmarknaden blivit rörligare har antalet fribrev växt. Vi stannar inte längre på ett arbete hela livet utan byter arbete och sektor ett flertal gånger under vårt yrkesverksamma liv. Fribrev är

dessutom ofta på låga belopp, intjänade t ex på extrajobb under studietiden. Att redan i trettioårsåldern sitta med fyra-fem fribrev är inget ovanligt.

Även om det i framtiden kommer gå att överblicka alla försäkringar, under inbetalning och fribrev på minpension.se så är det en grannlaga uppgift att se över sina placeringar. Olika bolag erbjuder olika fonder, ibland samma fonder men med olika avgifter. Hur ska den enskilde pensionsspararen orka att aktivt balansera sin portfölj när man har t ex 15 000 kr i ett fribrev, 80 000 kr i ett annat, 25 000 kr i ett tredje samt 45 000 kr i en levande försäkring där det hela tiden sker nya inbetalningar? För att inte tala om allt besvär när det är dags för pensionerna att börja betalas ut. Då måste man kontakta alla bolag och välja utbetalningstider och när pensionen ska börja utbetalas. Från vissa försäkringar kanske det inte handlar om mer än ett par hundralappar i månaden.

För överskådlighetens skull och för att vi ska ha en realistisk chans att se över och påverka vår pension krävs en oinskränkt flytträtt som låter oss slå ihop gamla fribrev med nya försäkringar utan krav på nyteckning av försäkring.

Bolagens flytträtt

Bolagen har rätt att flytta ett försäkringskollektiv till ett annat bolag endast med Finansinspektionens tillstånd. På motsvarande reciproka sätt bör också försäkringstagarna få rätt att flytta. Den enskilde försäkrade eller försäkringstagaren behöver enligt FRL 10 Kap ej tillfrågas inför en beståndsöverföring, endast informeras efteråt. Samma regelverk gäller för korta sakförsäkringsbestånd. Utredningen bör överväga om inte långa sparförsäkringsbestånd ska ha ett annat regelverk. Vi föreslår att en hög jurist som i UK anlitas för att bedöma och publikt redovisa de försäkrades för- och nackdelar med en flytt

Det bör lagstadgas att den försäkrade och försäkringstagare ska ge sitt godkännande innan beståndsöverföring inom landet och EU kan ske av sparlivförsäkringar. Beslutet ska kunna grunda sig på en utredning gjord av en hög jurist med kompetenta medhjälpare.

Flytt av Kollektivt Konsolideringskapital

Det påstås att det är mycket komplicerat att beräkna värdet av en traditionell försäkring. Ändå får alla försäkringstagare årligen ett värdebesked med garanterat belopp och preliminär ej garanterad återbäring. Vad är felet med detta publicerade värde? Jo, **Kollektiva Konsolideringskapitalet som procentuellt påslag fattas!** Det är odiskutabelt faktum att alla värden i ett ömsesidigt drivet bolag utom aktiekapital tillhör försäkringstagarna.

Om ett ömsesidigt bolag likvideras eller ombildas till vinstutdelande livförsäkringsbolag fördelas alla tillgångar till försäkringarna baserat på försäkringens värde. Samma princip måste gälla vid flytt.

Det bör lagstadgas att den avflyttande försäkringen får sin andel av kollektivt konsolideringskapital minus kostnaden för att administrera flytten.

Vid flytt från ömsesidigt drivna livbolag är det rimligt med symmetri avseende konsolideringen. Är bolaget underkonsoliderats görs marknadsvärdesavdrag, är det överkonsoliderat bör försäkringstagaren få ut minst sin del vid flytt. Det kan diskuteras om försäkringstagaren vid flytt ska avstå från sin del av bolagets immateriella värden som tilldelas vid ombildning till vinstutdelande aktiebolag. Vem har bättre rätt till konsolideringsmedlen? Det är ju försäkringstagaren som äger bolagets placeringsmedel som bidrar med riskkapitalet. Vissa framsynta ömsesidigt drivna livbolag har redan avskaffat konsolideringskapitalet och gör en preliminär tilldelning av allt kapital dag för dag. Dagens frivilliga flytt från traditionella bolag strider mot skälighets- och kontributionsprinciperna genom att kvarvarande försäkringar berikas vid andra försäkringars flytt.

Det bör lagstadgas att den kollektiva konsolideringen inte ska ändras för kvarvarande försäkringar vid flytt.

Fakta:

- Får en flyttande försäkringstagare med sig sin del av konsolideringskapitalet förändras inte konsolideringsgraden i bolaget.
- Får försäkringstagaren inte med sin del kommer konsolideringsnivån i bolaget stiga, vilket berikar de kvarvarande försäkringstagarna. Detta strider mot skälighetsprincipen och kontributionsprincipen!

Kontributions och skälighetsprinciperna

Lagstadgad men i praktiken bortglömd rättvisa mellan försäkringstagarna som uppmärksammas i utredningen. Felaktigheter går långt tillbaka i tiden och kan härledas till att försäkringarna inte är årgångsredovisade. Kontributionsprincipen tillämpas inte alls eftersom alla försäkringar tilldelas samma avkastning och endast skiljs med kostnadsbelastning och avkastningsskatt.

Det bör lagstadgas att skälighetsprinciperna och kontributionsprincipen ska tillämpas vid utbetalning och flytt av försäkring.

Att föra talan mot ett försäkringsbolag

Den försäkrade har ingen möjlighet att föra talan mot ett försäkringsbolag. Kostnaderna är för höga. Konsumentverket driver inga försäkringsfall till domstol. Försäkringsbranschens Konsumentbyrå finansieras av Svensk Försäkring och driver inte heller mål mot livförsäkringsbolagen. Sverige har ändrat försäkringslagstiftningen åtminstone två gånger per decennium och lagstiftningen kännetecknas av lagar som var för sig behandlar hela eller delar av försäkringsbolagens regelverk. Livbolagen har anställda ombudsmän som regelmässigt tar bolagets parti vid tvister. Om denna institution ska bestå bör ombudsmännen skiljas från bolagen och driva ärenden för kunderna medan tvisterna betalas av bolagen. De försäkrades rättsskydd av 3 BB för privatpersoner och 5 BB för företag räcker inte långt för en civilprocess där motparten på kollektivets medel kan kosta på sig dyra jurister. Vi föreslår att en rättsskyddsförsäkring ska gälla för samtliga försäkrade i alla livbolag. Då kan de kanske 100-talet principiella fall få en korrekt och grannlaga bedömning och bilda referens till kommande bedömningar av villkor, interna praxis och beslut som idag är fullständigt dold för de försäkrade men ändå del av deras försäkringsavtal. Parallellen med skadeförsäkringsskador är intressant eftersom dessa skador till sin natur aldrig är varandra lika och räknas i miljoner i varje sakförsäkringsbolag har tre behandlingsnivåer för kostnadsfri bedömning. Livbolagen har ingen. I Norge finns fri skadenämnd till de försäkrades förfogande utanför bolagen.

Svensk livförsäkring skulle tjäna på större öppenhet och klarhet som affärsidé.

Kostnad vid flytt ska vara kostnad och inte avgift.

Utredningen föreslår att bolaget ska kunna begära den kostnad som arbetet med flytt innebär. Detta är uppmuntrande och klokt. Att ta ut procentuella höga avgifter som bara generera vinst till det kvarvarande kollektivet är stötande och strider redan idag mot den skälighet som ska vara ledmärke för livförsäkringsbranschen.

Stockholm den 28 februari 2013

Stig Aggevall

Partner

^{fm}Försäkringsmatematik AB

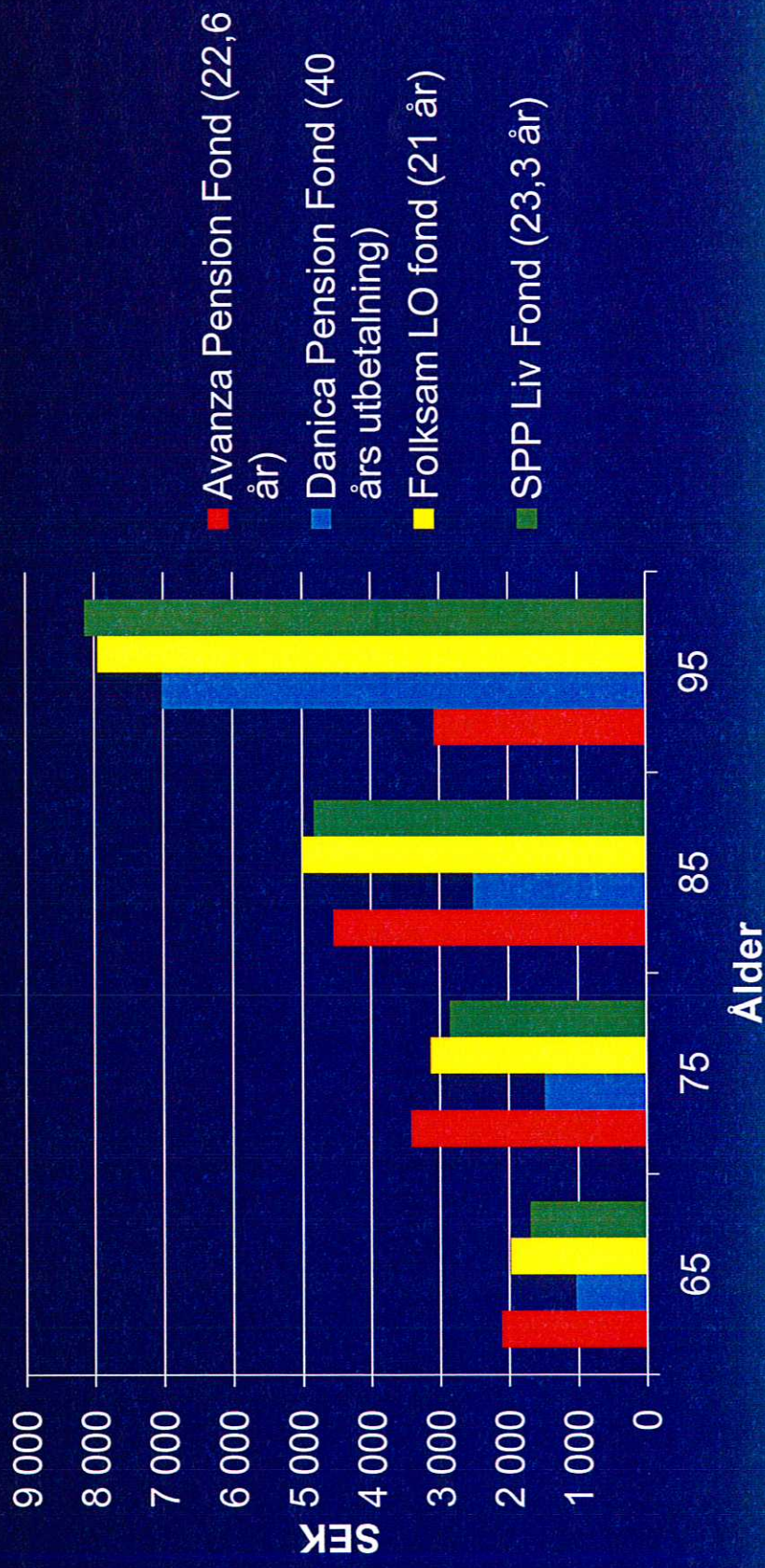
Oberoende Aktuarier

Flytträtt

- några försäkringstekniska
synpunkter

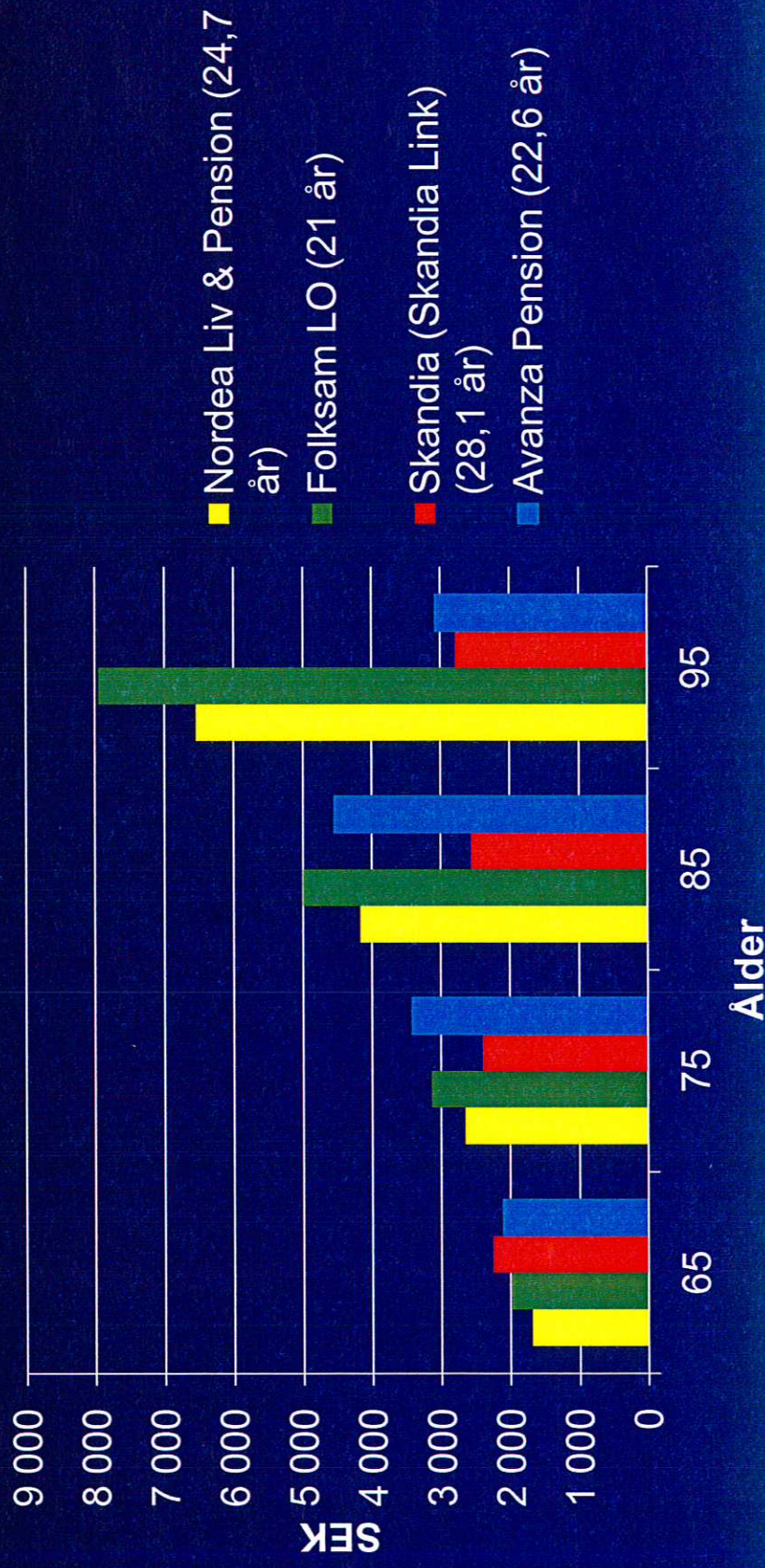
Stig Aggevall
fmFörsäkringsmatematik AB

Utbetalning av pensionskapital (SAF-LO)

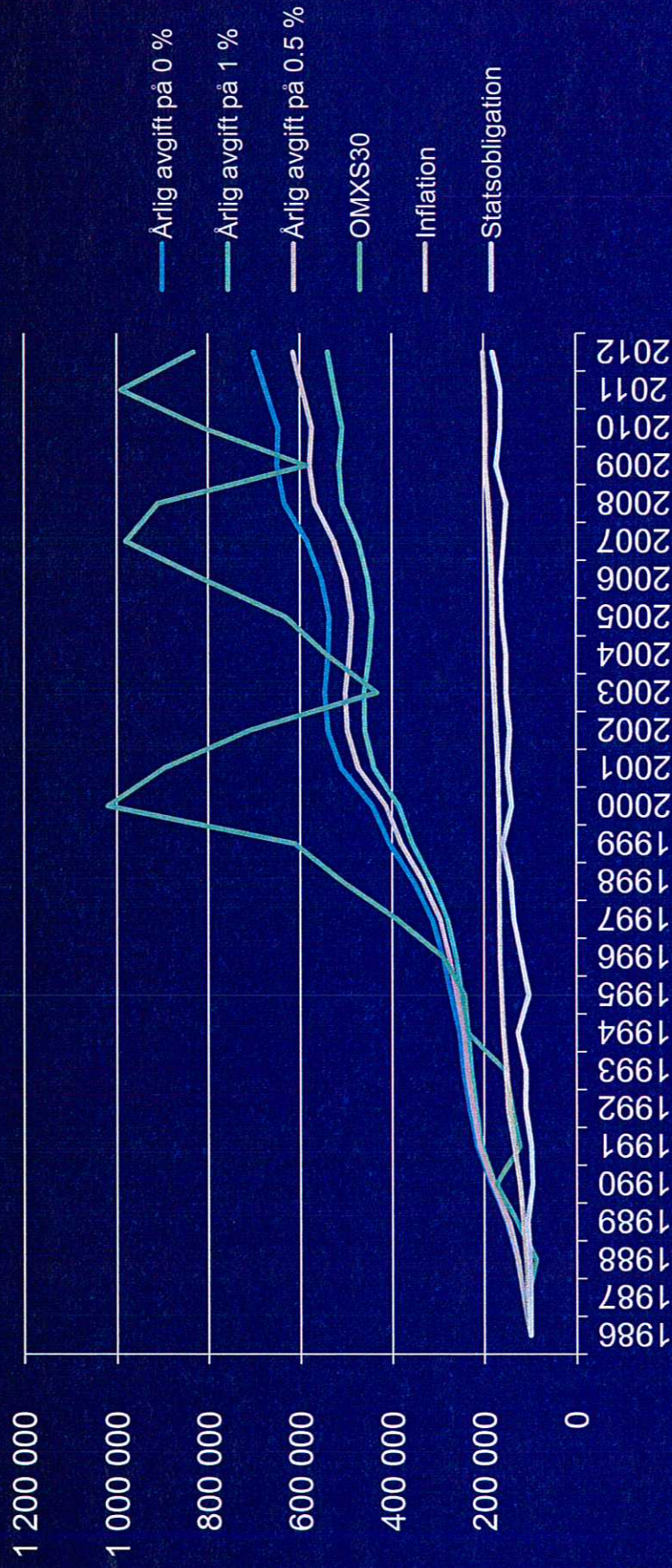
- Det månatliga beloppet som redovisas är baserat på de livslängdsantagande och prognosräntor som bolagen för närvarande använder, samt saknar återbetalnings-/efterlevandeskydd på 500 000 SEK vid 65 års ålder, och de faktiska avgifterna som varje enskild bolag i respektive produkt, och avser en fondförsäkring som betalas ut livsvarigt.

Utbetalning av pensionskapital (PA03)

- Det månatliga beloppet som redovisas är baserat på de livslängdsantagande och prognosräntor som bolagen för närvarande använder, samt saknar återbetalnings-/efterlevandeskydd på 500 000 SEK vid 65 års ålder, och de faktiska avgifterna som varje enskild bolag i respektive produkt, och avser en fondförsäkring som betalas ut livsvarigt.

26 år i svenska Tradbolag

En jämförelse av utvecklingen av återbäringsräntor med avdragen avgiftskatt för pensionsförsäkring med olika årliga avgifter, inflation, OMXS30 och en svensk statsobligation (7-10 år). Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingstiden 1986 till och med 2011.

Vad ska flyttas?

- Nu flyttas bara värdet av garanterat och tilldelat ej garanterat överskott. Ej kollektiv konsolidering. Fel
- Hela värdet plus försäkringens del av kollektiv konsolidering ska flyttas.
- I fondbolag flyttas hela värdet.
- I ömsesidiga livbolag ska hela försäkringen inkl reserver för dessa flyttas.
- I avtalsförsäkringar bör hela pensionsskulden med indexerad pensionsutbetalning och överskott som tillhör arbetsgivaren/den försäkrade, flyttas. Kvarvarande överskott stannar på Försäkringstagarens konto
- I vinstutdelande bolag flyttas hela värdet (kollektiv konsolidering finns ej).

Typ av försäkring som flyttas – situation idag

- Enskild pension, trad och fond , kan idag flyttas från vissa vinstutdelande bolag och från vissa ömsesidigt drivna – detta bör ändras så att alla enskilda försäkringar kan flyttas
- Tjänstepension kan flyttas från vissa bolag. Flytt medges annars endast om det är avtalat exv. ITP 1, ITPK och LO/SAF, PA-KL, PA03. All tjänstepension bör kunna flyttas individuellt och i bestånd till annan tjänstepensionsgivare enligt ovan
- Alla fribrev ska kunna flyttas

Konsekvenser för försäkringar som flyttar

- Deras fördelning av garanti och tilldelad ej garanterat kapital i en gammal försäkring ökas dramatiskt till 100% eller 85% beroende på vilket bolag som det flyttas till.
- Vid utlandsflytt blir det 100% garanti

Konsekvens av flytt utan den kollektiva konsolideringen från ömsesidiga Tradbolag

- När bolaget är underkonsoliderat sker i regel en marknadsvärderig. < 100% konsolidering
- Vid överkonsolidering lämnas idag försäkringens överkonsolidering kvar vid flytt.
- Detta blir absurt om alla försäkringar skulle flyttas .
- Bolaget berikas då med flyttavgifter och kollektiv konsolidering utan att ha några försäkringar.
- De sista försäkringarna får bolagets alla tillgångar.
- Bolaget likvideras vid 3,5 m€ och utdelning av alla tillgångar skulle tillfalla återstående försäkringar.
- De ömsesidiga försäkringarna får vid likvidation rätt till sitt hela solvenskapital (överskottsmedel) enl FRL Kap 14.

Effekt av flyttning

- Eftersom flytträtt är ett allmänt konsumentintresse bör obligatorisk flytträtt införas
- Det skapar möjlighet för den enskilde och företaget att skydda sitt kapital genom flytt till bättre modernare försäkring, solidare försäkringsgivare, koncentration och bättre överblickbarhet.

Hur ska lagstiftningen ändras?

- Försäringstagarnas delaktighet måste förstärkas i ömsesidiga bolag genom den försäkrades deltagande i publika bolagsstämmor - konsumentkraft
- Möjlighet till opartisk och kostnadsfri granskning av försäringars beräkningar, villkor och regelverk för ett försäkringsbolag måste införas - konsumenträtt
- Kvarvarande övervärden i försäkringens del av överskott och andra tillgångar som skulle ha flyttats med försäkringen bör omfattas av generella preskriptionsregler
- Försäkringsrörelselagen bör kompletteras med rätt till särskild granskningsman om en styrelseledamot så begär. OMS och AB
- Försäringstagarnas rätt bör granskas av särskild utomstående aktuarie och revisor – konsumentombudsman extern
- Försäringstagarrepresentanter i bolagsstyrelsen med uppgift att granska att försäringstagarnas rättigheter upprätthålls och redovisas i årsredovisningen.

Kan någon lärdom hämtas från andra marknader

- Svenska livförsäringstagare bör ges rätt till kostnadsfri överprövning av tolkningen av sitt livförsäkringsavtal vid utbetalning, flytt, kontrollräkning, villkorstolkning på sätt som finns i exempelvis Norge. Liv och pensionsförsäkringar bör också innehålla rättsskyddsförsäkring för grupptalan och möjlig prövning i rätten.